

SZYK WYRAZÓW 1 – CZAS TERAŹNIEJSZY

Czeski szyk wyrazów jest elastyczny. Informacje, które zostały wspomniane wcześniej lub są znane w inny sposób, zwykle znajdują się na początku zdania. Nowa informacja zazwyczaj pojawia się na końcu zdania.

Reguła drugiej pozycji w czeskim zdaniu

Istnieje kilka krótkich nieakcentowanych słów, które nie mogą znaleźć się na początku zdania. Są one umieszczone w zdaniu na tzw. drugiej logicznej pozycji (tj. niekoniecznie po pierwszym słowie, ale po pierwszej pełnej informacji).

	Druga logiczna pozycja	
Początek zdania...	zaimek zwrotny <i>se</i> lub <i>si</i>	...koniec zdania.
<i>Dívá</i>	<i>se</i>	<i>na televizi.</i>
<i>Hraješ</i>	<i>si</i>	<i>venku?</i>
<i>Dnes</i>	<i>se</i>	<i>učím.</i>
<i>Zítra ráno</i>	<i>si</i>	<i>půjčím tvoje auto.</i>
<i>Ve škole</i>	<i>se</i>	<i>neučím anglicky.</i>

Jeśli kilka nieakcentowanych słów „spotyka się” na drugiej pozycji, są one uszeregowane w następujący sposób:

	Druga logiczna pozycja			
Początek zdania...	Zaimek zwrotny <i>se</i> lub <i>si</i>	Krótkie formy zaimków osobowych w celowniku	Krótkie formy zaimków osobowych w bierniku i zaimek <i>to</i>	...koniec zdania.
<i>Učím</i>	<i>se</i>	---	<i>ji</i>	<i>každý den.</i>
<i>Směje</i>	<i>se</i>	<i>mu</i>	---	<i>pořád.</i>
<i>Koupím</i>	---	<i>ti</i>	---	<i>auto.</i>
<i>Koupím</i>	---	<i>ti</i>	<i>ho</i>	<i>zítra.</i>
<i>Zítra</i>	---	<i>ti</i>	<i>ho</i>	<i>koupím.</i>

Uwaga: spójniki *a*, *ale* na początku zdania nie wpływają na jego szyk, np:

Zítra jedu do Prahy, koupím si boty. = *Zítra jedu do Prahy a koupím si boty.*

Zítra jdu do školy, neučím se matematiku. = *Zítra jdu do školy, ale neučím se matematiku.*